

Znak: WZPS-3.431.3.9.2023.AK
Szczecin, 21 lipca 2025 r.

Pani

Bożena Stawiarska

Dyrektor

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Gryfinie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 27-29 listopada 2023 r. kontrolę kompleksową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie. Czynności kontrolne prowadzone były w siedzibie jednostki kontrolowanej, przy ul. Łużyckiej 91 w Gryfinie. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował realizację zadań powiatu wynikających z art. 19, 20 i art. 112 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, strukturę organizacyjną jednostki oraz kwalifikacje zawodowe pracowników.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 8 maja 2025 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami ¹.

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie działa w oparciu o Statut oraz Regulamin Organizacyjny. W okresie kontrolowanym na stanowisku dyrektora jednostki od 2018 r. zatrudniona była Pani Bożena Stawiarska. Dyrektor oraz pracownicy socjalni zatrudnieni w PCPR w kontrolowanym okresie posiadali odpowiednie, wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej kwalifikacje. Siedziba Centrum była dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Centrum posiadało wewnętrzne regulacje przepisów kancelaryjnych i archiwalnych wprowadzone zarządzeniem Dyrektora. Stwierdzono nieprawidłowości w organizowaniu systemu przyjmowania i rozpatrywania skarg. W przypadku skarg wniesionych ustnie pracownicy przyjmujący skargi sporządzali notatki służbowe, opatrzone pieczęcią z datą wpływu do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie, zamiast protokołów ze skargi wniesionej ustnie. Stanowi to naruszenie § 5 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5 z 2002 r., poz. 46). Skargi i wnioski mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej, a także ustnie do protokołu. W razie zgłoszenia skargi lub wniosku ustnie, przyjmujący zgłoszenie sporządza protokół, który podpisują wnoszący skargę lub wniosek i przyjmujący zgłoszenie. Ponadto w protokole zamieszcza się datę przyjęcia skargi lub wniosku, imię, nazwisko (nazwę) i adres zgłaszającego oraz zwięzły opis treści sprawy.

W przypadku jednej rozpatrywanej skargi nie poinformowano pisemnie skarżącego o sposobie rozpatrzenia skargi. Osobę skarżącą o sposobie rozpatrzenia skargi poinformowano telefonicznie pomimo posiadania adresu korespondencyjnego osoby skarżącej (przebywającej zagranicą). Zgodnie z zasadą pisemności prowadzenia postępowania administracyjnego w art. 14§ 1a Kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 ze zm.) sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Ponadto w treści zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi nie powinno zabraknąć elementów wynikających z art. 238 §1 k.p.a., cyt.: „Zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub jeżeli zawiadomienie sporządzone zostało w formie dokumentu elektronicznego,

powinno być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239”.

W kontrolowanym okresie obowiązywały dwie powiatowe strategie rozwiązywania problemów społecznych: na lata 2016 – 2022 oraz na lata 2023 – 2029. W związku ze stwierdzeniem braku prowadzenia ewaluacji i monitoringu z efektów realizacji wdrażanych strategii pouczono Dyrektora Centrum o konieczności prowadzenia takich działań.

Strategia Powiatu na lata 2023-29 zawierała elementy, o których mowa w art. 16b ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że ramy finansowe Strategii odnosiły się jedynie do źródła finansowania realizowanych działań w ramach Strategii np. środki powiatu, środki budżetowe, unijne, PFRON lub inne - nie określały konkretnych przedziałów wartości. Strategia zawierała diagnozę sytuacji społecznej, ale nie określała w niej zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych zgodnie z zapisami art. 16b ust.2 pkt 1 ustawy oraz nie określała usług społecznych zgodnie z wymogami art. 16b ust. 3 ustawy. Pouczono Dyrektora PCPR o konieczności uwzględnienia ww. przepisów oraz określenia konkretnych kwot określających ramy finansowe przy tworzeniu kolejnej powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych lub aktualizacji obecnego dokumentu.

Centrum prowadziło poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne świadczone osobom i rodzinom mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Wsparcie realizowane było w zakresie pomocy: mediatora, prawnika, psychologa oraz udzielane przez pracowników socjalnych.

Centrum realizowało zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie PCPR przyznało pomoc pieniężną na usamodzielnienie się osobie, która opuściła młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Ustalono, że rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzono po upływie terminu określonego w § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893), tj. 14 dni.

Ponadto w przedstawionej dokumentacji brakowało oświadczeń o wysokości dochodu wszystkich osób dorosłych wspólnie gospodarujących. Postępowanie administracyjne trwało dłużej niż termin określony w art. 35 § 3 k.p.a., czyli dłużej niż miesiąc. Strona została poinformowana o niezafatwieniu sprawy w ciągu miesiąca i zgodnie z art. 36 k.p.a. podano przyczynę zwłoki, wskazano nowy termin zafatwienia sprawy. Nie pouczone jednak strony o prawie do wniesienia ponaglenia.

W kontrolowanym okresie nie przyznawano pomocy na kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej przyznawanej osobom wymienionym w art 19 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej.

Na terenie Powiatu Gryfińskiego funkcjonują 4 domy pomocy społecznej: Dom Pomocy Społecznej w Moryniu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dom Pomocy Społecznej w Dębcach dla osób przewlekłe somatycznie chorych, Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Trzcińsku – Zdroju oraz Dom Pomocy Społecznej w Nowym Czarnowie dla dzieci, młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Z uwagi na długą listę osób czekających na umieszczenie w DPS kontrolujący poinstruowali Dyrektora PCPR w Gryfinie, że w ramach dobrych praktyk można stworzyć, a następnie wdrożyć procedurę postępowania w celu zapobiegania przypadkom, gdy osoby, z różnych przyczyn, zbyt długo przebywają na liście oczekujących na umieszczenie w DPS. W zakresie prowadzenia postępowania administracyjnego przy umieszczeniu osób w ww. Domach w przypadku decyzji, w których osoby umieszczone w DPS były reprezentowane przez opiekuna prawnego – w decyzjach nie wpisano opiekunów prawnych w oznaczeniu strony, brakowało też informacji czy zawiadomiono opiekunów o wydaniu decyzji. Pouczono Dyrektora PCPR o konieczności oznaczenia strony lub stron w wydawanych decyzjach administracyjnych, zgodnie z art. 107 § 1 pkt. 3 k. p. a

W Powiecie Gryfińskim funkcjonowały mieszkania chronione treningowe, które zostały utworzone z dniem 1 września 2009 r. jako jedna z form wsparcia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. W okresie podlegającym kontroli na terenie Powiatu funkcjonowały 4 mieszkania treningowe. W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Powiatu nr XLV/402/2010 z dnia 29 października 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za korzystanie z mieszkań chronionych działających w Powiecie Gryfińskim, zmieniona

uchwałą nr IV/32/2015 Rady Powiatu z dnia 26 lutego 2015 r. oraz uchwałą Rady Powiatu nr XVII/119/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 r. Ponadto obowiązywał Regulamin funkcjonowania mieszkań chronionych treningowych prowadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie wprowadzony zarządzeniem nr 56/2019 Dyrektora PCPR w Gryfinie. Poinformowano Dyrektora Centrum, że powyższe dokumenty powinny zostać zmienione w związku z wejściem w życie 1 listopada 2023 r. znowelizowanych przepisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie obejmującym m.in. mieszkania treningowe lub wspomagane wprowadzone w miejsce dotychczasowej pomocy w formie mieszkań chronionych. Wobec powyższego odstąpiono od oceny badanego obszaru.

W przypadku postępowań administracyjnych prowadzonych na okoliczność przyznawania pomocy w formie pobytu w mieszkaniu treningowym ustalono, że pod przeprowadzanymi rodzinnymi wywiadami środowiskowymi oprócz pracownika socjalnego podpisywał się konsultant, co jest niezgodne z art. 107 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza pracownik socjalny, może w nim uczestniczyć drugi pracownik socjalny, a w uzasadnionych przypadkach wywiad może odbywać się w asyście policji.

Powiat Gryfiński w strukturach PCPR posiada Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który realizuje zadania z zakresu poradnictwa specjalistycznego. OIK koordynuje działania związane z interwencją kryzysową, kieruje zainteresowanych do odpowiednich placówek, udziela specjalistycznego wsparcia osobom w kryzysie: prawnego, psychologicznego, pracownika socjalnego, mediatora; realizuje programy korekcyjno – edukacyjne oraz programy psychologiczno – terapeutyczne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą Powiat Gryfiński nie prowadził domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Podejmowano działania mające na celu zapewnienie miejsc całodobowych dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - w 2019 r. zawarto porozumienie pomiędzy Powiatem Gryfińskim a Centrum Socjalnym Caritas w Stargardzie w celu zabezpieczenia 2 miejsc dla matki z dzieckiem w Ośrodku Wsparcia dla Kobiet w Poczerninie. Ponadto Dyrektor PCPR wprowadził procedurę postępowania w przypadku kierowania osób do tego typu placówek.

W 2022 r. i 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie prowadziło szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz doradztwo

metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu Powiatu. Tematy szkoleń były każdorazowo akceptowane przez jednostki pomocy społecznej. Sporządzone były harmonogramy szkoleń i doradztwa na kolejny rok.

W kontrolowanym okresie Centrum realizowało następujące programy i inne działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb, w tym projekt pn. „W świecie wyobraźni” skierowany do dzieci w wieku szkolnym wywodzących się z rodzin zastępczych oraz projekt „Dzieci - Dzieciom” realizowany w ramach Programu Ośłonowego pn. „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Starosta przy pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie sprawował nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej. Dyrektor PCPR wprowadził roczne harmonogramy kontroli. Z przeprowadzanych kontroli sporządzano protokoły i w razie konieczności wydawano zalecenia pokontrolne.

Sprawozdania przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej przesyłane były terminowo. Sprawozdanie z działalności PCPR w Gryfinie przedłożone Radzie Powiatu zawierało informacje o zrealizowanych zadaniach oraz wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2021 i 2022 została przekazana Radzie Powiatu Gryfińskiego oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowych terminach.

Powiat Gryfiński nie prowadził ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na terenie Powiatu funkcjonowały Środowiskowe Domy Samopomocy: w Chojnie (prowadzony przez gminę Chojna) oraz w Gryfinie (prowadzony przez gminę Gryfino). Na terenie Powiatu działały także Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gryfinie oraz w Goszkowie.

Ustalono, że PCPR w Gryfinie udzielał zainteresowanym informacje o prawach i uprawnieniach zgodnie z art. 19 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie udzielano pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy określaną w art. 19 pkt 8, art. 20 pkt 1 i pkt 4 ustawy o pomocy społecznej. Nie wniesiono uwag w zakresie postępowania administracyjnego w

sprawie pomocy w ramach programu integracyjnego dla osoby, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej ochronę uzupełniającą.

W decyzjach administracyjnych w miejscu wskazującym organ wydający decyzje wskazano Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie (widnieje pieczęć PCPR w Gryfinie). Jednocześnie w decyzjach dopisano, że jest to „Decyzja Starosty Gryfińskiego.” Pouczono Dyrektora PCPR o konieczności jednoznacznego wskazywania w wydawanych decyzjach administracyjnych Starosty Gryfińskiego jako organu wydającego decyzje.

Poprzednia kontrola kompleksowa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gryfinie w zakresie realizacji zadań określonych w art. 19, art. 20 i art. 112 ustawy o pomocy społecznej przeprowadzona była w dniach 20 - 21 września 2018 r. Działalność jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. Ustalono, że zalecenia zostały zrealizowane.

Za stwierdzone w niniejszym wystąpieniu uchybienia odpowiedzialna była Dyrektor PCPR w Gryfinie.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej **zalecam:**

jako zalecenia zwykłe:

w obszarze prowadzonych postępowań skargowych

przyjmować, rozpatrywać i załatwiać skargi zgodnie z trybem przewidzianym w Kodeksie postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 572 z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5 z 2002 r., poz. 46),

w obszarze procedur

przeprowadzać rodzinne wywiady środowiskowe zgodnie z art. 107 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893 ze zm.).

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

– właściwy podpis na oryginale –

Do wiadomości:

Pani Ewa Dudar

Starosta Gryfiński